

Zondag 19 april 2026

Derde zondag van Pasen

Opening

Hartelijk welkom: aan u allen hier in de kerk, en u, die thuis met ons verbonden bent. Was u in het begin van deze week ook even verrast n.a.v. de korte pittige woordenwisseling tussen Paus Leo en president Trump over de oorlog in Iran? Het wordt ons steeds duidelijker, dat de kerken toch wel een opdracht hebben om een ethische spiegel te zijn, en een moreel appèl naar de samenleving te laten horen als mensenrechten en christelijke (menselijke) waarden in het politiek geweld in het gedrang komen. Het doet ons goed, dat ook deze paus zo duidelijk van zich spreken laat.

Beste mensen, op deze zondagen na Pasen krijgen we verschijningsverhalen te horen, die altijd wat mysterieus aan doen. Vandaag gaat het over een paar leerlingen op weg naar Emmaus, die teleurgesteld uit Jerusalem zijn vertrokken, na de gebeurtenissen van Jezus' kruisdood en na de merkwaardige verhalen vroeg in de morgen op de 3^e dag. We vinden die verhalen nog steeds actueel: het Paas-gebeuren is niet iets van 1 of 2 dagen, maar is door de evangelisten neergeschreven als een innerlijke geloofservaring, die zij zelf hebben beleefd; maar ook tijdloos doorgaat bij zoveel mensen in al de jaren en eeuwen daarna. Het Paasgeloof (met haar toekomstverwachting) is de basis van ons christelijk leven en kan ieder dag zomaar weer opnieuw ervaren worden.

De Paas-verschijningen blijven op zich altijd wat geheimzinnig, waar je nooit volledig grip op krijgt; Het gaat om herkenning van een diepere werkelijkheid: niet om een zakelijke waarheid, maar om een innerlijke beleving. Bij die 2 leerlingen op weg naar Emmaus moet het zien een in-zien worden: een waarachtige beleving van het hart. Waarnemen wordt *dán* pas tot een waar aannemen. Het blote oog herkent het niet; het gaat om een herkennen van binnenuit.

Ook wij zijn als Emmausgangers onderweg: nu eens is alles wazig; dan weer komt er bevrijdend Paaslicht door. Het blijft voortdurend een vragend en zoekend proces in ons, waar je wel open voor moet willen staan anders gebeurt er niets.

Gebed

Goede God, laat uw licht van Pasen deze morgen weer schijnen in ons midden. Iedere zondag is toch eigenlijk weer een Paasmorgen, dat ons wil bemoedigen met uw nabijheid en warmte. Geef ons weer mee: het licht van een nieuwe dageraad, en van nieuwe hoop. Ga zo met ons mee, onderweg, bij alle momenten van licht en donker. Zo bidden wij door Jezus Christus, onze Heer. Amen.

Overweging

Het is, denk ik, niet zo verwonderlijk, dat dit verhaal van de Emmausgangers zo'n geliefd thema is in alle tijden en in alle kerkgemeenschappen. Want wij herkennen onszelf wel in het eerste enthousiasme, maar mogelijk ook in de ontmoediging; in de onwankelbare zekerheid en in de twijfel; in de hoop en in de teleurstelling. Het verhaal geeft een goed spiegelbeeld weer van onze eigen geloofs- en levens- ervaringen. "Wij hadden zo gehoopt...", zuchten die twee leerlingen. "Ook wij hadden soms zo gehoopt... (en vult u zelf maar in..):

We hadden zo gehoopt,

dat ons leven vlekkeloos en zonder rimpels zou verlopen;

dat het huwelijk en gezin gaaf en harmonisch de jaren door zou gaan;

dat de kinderen voort zouden bouwen op onze idealen en waarden;

Wij hadden zo gehoopt, dat de dagelijkse werksituatie zinvol ervaren kon worden, en dat je niet de spanning van een dreigend ontslag of stress hoefde door te maken...

"Maar met dat al, is het nu al de 3^e dag", stamelen de 2 leerlingen onderweg; en zeg je misschien ook bij jezelf: "Met dat al ben je nu al 50, 60 of 80 jaar, en zit je nog met de feiten van alledag..."

Zijn wij mensen daarmee niet de Emmausgangers van 2026?

Die weg van Jerusalem naar Emmaus is vaak ook onze levensweg. Jerusalem is daarbij niet zo maar een stad; in het Lucas-evangelie is het: het einddoel van onze menselijke verwachting; de stad van Sion; de stad van hoop en verwachting, van vrede en harmonie; iets van die nieuwe hemel en nieuwe aarde. Daar klopt het hart van het volk bij de tempel, waar levens-stromen uit voortkomen, zeggen de Schriften. Daar ligt het boek (de Thorah) open: van leven tegen alle dood in.

Maar vlakbij ligt ook Emmaus: het geboortedorp van de twee leerlingen, dat ze verlaten hebben om die bijzondere Man van Nazareth te volgen; die profeet Jezus, die overal bevrijdend rondtrekt en steeds grotere aanhang krijgt.

Ondervonden teleurstellingen en diep verdriet echter, na de gevangennamen (n.b. door toedracht van de tempel-priesters), en de kruisdood van deze Jezus, hebben de twee leerlingen doen besluiten, om weer naar huis te gaan; weg uit Jerusalem. Maar daarmee dreigen ze het evangelie uit te lopen; want in feite gaan ze terug naar "af", naar hun oude zekerheden.

Wie neemt teleurgestelde mensen hun verbittering kwalijk?

Wie verwijt rouwenden hun langdurig verdriet; of eenzamen hun cynisme?

Een vreemdeling komt met hen oplopen, zo gaat het verhaal, en vraagt: "Waarom zijn jullie zo bedrukt? Wat is er toch gebeurd?" Dan vertellen zij de vreselijke dingen die in Jerusalem zijn gebeurd, en de kruisdood van hun geliefde meester. De gelovige man naast hen is er stil van. Maar dan peinst hij hardop, wat er in de Thorah (het O.T) al geschreven staat over de Messias die komen zal; over het lijden en de vernedering, die hij zal ondervinden; en hoe hij, vanwege tegenstand, als een lam naar de slachtbank geleid zal worden. "Moest de Messias dit alles niet lijden en zo zijn heerlijkheid binnengaan?", zo staat er toch?

Ja, maar van wie moest het? Moest dit alles zo van God? Nee, zegt de vreemdeling, maar het móest er wel van komen. Het had ook anders kunnen lopen, als Jezus zelf anders gekúnd had. Maar "hij moest in de dingen van Zijn Vader zijn", zoals hij reeds als 12-jarige in de tempel van Jerusalem zei. De Gezalfde, de Messias, dus Jezus van Nazareth, móest wel zo lijden, omdat hij niet anders kón:

zijn bijzondere gedrevenheid en zijn Gods-Geestkracht, om het overal op te nemen voor de kleine en kwetsbare mensen, bracht hem tot vijandschap met die jaloerse geestelijke tempel-leiders in Jerusalem. Zij hebben deze Messias, hun meester, aan het kruis geslagen en gedood. Eigenlijk geweldig, wat deze Jezus gedaan heeft; zelfs de Romeinse officier bij het kruis zuchtte: "Waarlijk, deze man was een Zoon van God".

Dan vertellen die 2 leerlingen over die vreemde gebeurtenis: dat een paar vrouwen (in alle vroegte na de Sabbath) naar het graf gingen om het lichaam te balsemen, maar het graf leeg vonden; en dat een tuinman tot hen gezegd had: "Hij is niet hier; je moet de Levende niet bij de doden zoeken". Bij dit bericht gingen ook Petrus en Johannes haastig kijken en kregen van een engel te horen, dat hun Jezus hen weer voor zou gaan naar Galilea, d.w.z. naar hun thuis-situatie, en dat zij Zijn boodschap moesten voortzetten. Wonderlijk en vreemd allemaal. Ze zijn er nog stil van...

Beste mensen: en wij eigenlijk ook: misschien loopt Hij ook wel met ons mee, met u en mij, maar herkennen we Hem niet. Je ziet alles wel om je heen, maar vanwege drukte of vanwege verdriet, omdat de pijn en de leegte van het gemis van je dierbare nog te vers is, zie je alles wazig; en raakt het Paas-gebeuren je niet. Ook de 2 leerlingen herkennen de vreemdeling niet, die met hen mee loopt. Verdriet maakt elk uitzicht dof of duister. Je hoort mensen wel eens zuchten: "En van God merk je ook niets meer, juist nu ik Hem nodig heb. Hij lijkt verder weg dan ooit. En bidden is ook al zo leeg!". Wat kan er een dofheid, een onmacht en verdriet uit spreken! Het zijn vaak zulke pijnlijke ervaringen van mensen, dat je er echt stil van wordt en die je zeker niet moet beantwoorden of dicht smeren met woorden of vrome praatjes. Alleen met meelevende vrienden, die echt weten te luisteren, en mee-voelen, kom je weer bij jezelf op adem. Langzaam groeit iets van een aanvaarding en ga je nog dieper zijn of haar leven verstaan, en gaat de waas weg voor je ogen. Je leert nog méér: zien en in-zien met je hart. Ieder mensenleven heeft betekenis: vooral die mens, die God jou gaf in het leven. En langzaam groeit ook iets van een antwoord. Dan kun je soms ervaren, dat je dierbare gestorvene niet ver weg is, maar eigenlijk om je heen blijft en met je mee gaat onderweg.

Zo ging het ook met die Emmausgangers: bij het breken van het brood ervaren zij, dat in die vreemdeling Jezus zelf weer present is. Dan vallen de schellen van hun ogen en willen zij zo snel mogelijk terug naar de anderen in Jerusalem om hen enthousiast hun wonderlijke ervaring van onderweg te vertellen. Dat is hun Paasverhaal geworden.

Zo kan het ook ons overkomen; wij die nog onderweg zijn... Emmaus kan overal zijn; ook hier... Zo kan Hij ook u en mij het teken geven, dat Hij altijd met je wil zijn en je niet in de steek wil laten. Het kan zomaar een Pááservaring voor je zijn;... zomaar, op een zondagmorgen in april...!

Gerard Weersink, pastor.